

พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน ของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ Usage Behavior Social Networking for Teachers in Chiang Mai Institute of Education

พิเชษฐ จุฬรอด*

*คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

*Corresponding author. E-mail: phichete.j@cmu.ac.th

Received: January 31, 2019 Revised: May 23, 2019 Accepted: June 10, 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครู อาจารย์ ผู้สอนในสถาบันการศึกษาเอกชนในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 7 แห่ง ซึ่งมีกลุ่มจำนวนประชากรทั้งหมด 421 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามพฤติกรรมใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลจากแบบสอบถามการวิจัยมาทำการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปผลได้ดังนี้ 1) พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน ประเด็นวัตถุประสงค์ของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย พบว่า ใช้ในการทำงาน มีระดับความสำคัญมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.78) มีลำดับความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ ใช้ในการติดต่อสื่อสาร มีระดับความสำคัญมาก โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 3.98, S.D. = 0.65) มีลำดับความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 และใช้ติดตามข้อมูลข่าวสาร มีระดับความสำคัญปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 2.94, S.D. = 0.79) มีลำดับความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 ตามลำดับ 2) พฤติกรรมการใช้

เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน ประเด็นการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการดำเนินงาน พบว่า ใช้สืบค้นข้อมูลเพื่อผลิตสื่อการสอน มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.14) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ใช้สืบค้นข้อมูลเพื่อประกอบการสอน มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.24) และใช้เผยแพร่บทเรียนให้แก่นักศึกษา มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.40) ตามลำดับ 3) พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน พบว่า ใช้ไลน์ (Line) จำนวน 351 คน คิดเป็นร้อยละ 87.75 มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 75.50 และใช้เฟซบุ๊กเมสเซนเจอร์ (Facebook Messenger) จำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 74.25 และ 4) ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนพบว่า เมื่อเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์จะขาดสมาธิมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.14) รองลงมาได้แก่ นักศึกษามักใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อวัตถุประสงค์อื่น โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42) และอุปกรณ์สำหรับใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ไม่เพียงพอ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

คำสำคัญ: พฤติกรรม เครือข่ายสังคมออนไลน์ เครื่องมือการสอน สถานศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

Abstract

This research aims to study the behavior of people who use social media for the purpose of using the information teaching in private university in Chiang Mai and to study the problem university teachers have on using the social media. The participant in this research were 421 includes private high school teacher and private university teacher from 7 schools and university. Tools that were used in this study includes a questionnaire about the behavior of using social media for educational purposes. The information will be statistically analyzed by using frequency, mean and standard deviation. The result could be concluded as follows 1) The use of social media for educational purposes. When the purpose of social media was arranged from the most to least important found that using social media for work is the most important purpose, which has an extremely high level of importance ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.78). The second most important purpose is for the purpose of communicating, which has a high level

of importance ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.65). Follows by using social media as a platform to receive the news ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.79) 2) The behavior of social media user that uses as a means for teaching. The processed result shows that the most important uses are to find information to produce media for teaching ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.14). Follows by researching for information to use in class ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.24) and use as the means to distribute teaching material for the student ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.40) respectively 3) Using social media to manage classroom and students. The result shows that 351 participant or 87.75% uses, 302 participants or 75.5% uses Facebook Line and 297 participants or 74.25 percent uses Facebook Messenger and 4) The result of studying the problems and obstacles in using social media for educational purposes found that participant loses concentration when they are using social media ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.14). Follow by the student uses the social media for other purposes ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42) and the tools to use social media ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.50) respectively.

Keywords: Behavior, Online Social Network, Tools of Learning, Chiang Mai Institute of Education

บทนำ

เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network) ได้กลายมาเป็นปรากฏการณ์ของการเชื่อมต่อการสื่อสารระหว่างบุคคลในโลกอินเทอร์เน็ต (วัฒนีย์ ภูวทิศ, 2554) โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างชุมชนออนไลน์ซึ่งทำให้ผู้คนสามารถที่จะแลกเปลี่ยน แบ่งปัน ข้อมูล ตามประโยชน์ กิจกรรม หรือ ความสนใจเฉพาะเรื่องซึ่งกันและกัน (Constantinides, 2004; Dogruer, Eyyamlpek and Menevis, 2011). จนในปัจจุบัน นักการตลาดได้มองเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นสื่อใหม่ประเภทหนึ่ง โดยพวกเขาเปลี่ยนจากการเรียกเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) (พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์, 2554) ซึ่งเป็นช่องทางการสื่อสารผ่านสื่อใหม่ที่เป็นที่นิยมมากจนกลายเป็นวัฒนธรรมส่วนหนึ่งของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน เพราะเครือข่ายสังคมออนไลน์เปรียบเสมือนเป็นบริการพื้นฐานของเว็บไซต์ (Web Page) ของตัวเอง และอนุญาตให้ผู้อื่นที่ใช้บริการเดียวกันเข้ามาร่วมแบ่งปันประสบการณ์กับผู้อื่น ๆ ได้ ในวงการศึกษาของไทยเราก็เช่นเดียวกัน ได้มีการคิดค้น

เพื่อพัฒนารูปแบบนวัตกรรมทางการเรียนรู้และรูปแบบการสอนตามหลักสูตรเพื่อก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงกับบริบททางสังคม (วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ และปิยะนันท์ พริงน้อย, 2559; สุดเฉลิม ศัสตราพฤกษ์, 2561) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงกับโลกแห่งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการจัดการศึกษาค่อนข้างสูง รวมทั้งการปรับสภาพการณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมภายใต้กระแสแห่งการปฏิรูปการศึกษาไทยในปัจจุบันที่มุ่งพัฒนาการศึกษาให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาโดยรวม ซึ่งในวงการการศึกษาไทยได้มีการคิดค้นพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาในหลากหลายรูปแบบ (จตุมา รัตนพลแสนย์, อนิทัย แทนสวัสดิ์, และกุลกาญจน์ สุวรรณรักษ์, 2561) เป็นไปตามปรัชญาแนวคิดของการพัฒนาโดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learners Centered) เพื่อก้าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

วิธีการปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดที่เรียกว่า 21st Century (Fuat and Dilek, 2016; วราภรณ์ ศรีอยุธยา, 2561) ซึ่งเป็นแนวคิดในการพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้มีคุณลักษณะพร้อมสำหรับการดำรงชีวิตและรับมือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเนื่องด้วยโลกที่ไร้พรมแดน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารและนโยบายความร่วมมือของพลเมืองโลกซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่สังคมต่างมุ่งมั่นและให้ความสำคัญ จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากปัจจุบันสภาพแวดล้อมทั้งด้านสังคม เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปมาก มีนวัตกรรมใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย หากเราทราบถึงพฤติกรรมหรือแนวทางการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของครูอาจารย์ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิธีการเรียนการสอนต่อไปในอนาคต (Elham, Wafa and Ali, 2014; Greenhow and Askari, 2017; Caron, Zhang and Steinmiller, 2019.) และเป็นแนวทางในการส่งเสริมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่
2. ศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อาจารย์ในสถาบันการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่
3. ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่
2. ได้ข้อมูลพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่
3. ได้ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่
4. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปในอนาคต
5. กระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนและกำหนดเป็นนโยบายที่จะนำไปปฏิบัติต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยผู้วิจัยได้นำแนวคิดพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ โดยมีข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลและรูปแบบการใช้งานของสื่อออนไลน์ตามความหลากหลายของพฤติกรรมที่เชื่อมโยงกันเพื่อศึกษารูปแบบและปัญหา รวมถึงประโยชน์ที่จะได้จากการใช้สื่อออนไลน์ จึงได้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1.

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครู อาจารย์ ผู้สอนในสถาบันการศึกษาเอกชน ระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 7 สถาบันการศึกษา โดยมีประชากรทั้งหมดจำนวน 421 คน โดยแบบสอบถามที่ได้ตอบกลับมาจำนวน 400 คน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษา ค้นคว้า รวบรวมจากแบบสอบถามในทางสังคมศาสตร์ และนำมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับ กลุ่มตัวอย่างและวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน เป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) คำถามปลายเปิด และมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการลิเคิร์ต (Likert Rating Scales)

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) (แฝงกมล เพชรเกลี้ยง, วนิดา สาระพวงค์, และธนิยา Yeada, 2561). ของแบบสอบถามด้วยการให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินจำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ความสอดคล้องเพื่อการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามเป็นรายข้อกับวัตถุประสงค์ ในการวัด Index of Item Objective Consistency หรือ IOC (ปราณี มีหาญพงษ์ และกรรณิการ์ นัตรดอกไม้ไพร, 2561) และนำมาคำนวณซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.91 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการแปลความหมายข้อมูล (Interpretation) โดยใช้การวิเคราะห์ ข้อมูลในเชิงพรรณนา (Descriptive Research) อธิบาย ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

ประเด็นวัตถุประสงค์ของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยเรียงลำดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อย พบว่า ใช้ในการทำงาน มีระดับความสำคัญมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.78) มีลำดับความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ ใช้ในการติดต่อ สื่อสาร มีระดับความสำคัญมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.65) มีลำดับความสำคัญ

เป็นอันดับที่ 2 และ ใช้ติดตามข้อมูลข่าวสาร มีระดับความสำคัญปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.94, S.D. = 0.79$) มีลำดับความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิจัยพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

ประเด็นการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความสำคัญ
ใช้ในการทำงาน	4.62	0.78	มากที่สุด
ใช้เพื่อความบันเทิง	2.44	0.73	น้อย
ใช้ในการติดต่อสื่อสาร	3.98	0.65	มาก
ใช้ซื้อขายสินค้า	1.02	0.14	น้อยที่สุด
ใช้ติดตามข้อมูลข่าวสาร	2.94	0.79	ปานกลาง

ประเด็นการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ใช้สืบค้นข้อมูลเพื่อผลิตสื่อการสอน มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.98, S.D. = 0.14$) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ใช้สืบค้นข้อมูลเพื่อประกอบการสอน มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.94, S.D. = 0.24$) และ ใช้เผยแพร่บทเรียนให้แก่นักศึกษา มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80, S.D. = 0.40$) ตามลำดับ พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน เรื่องการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน จำนวน 400 คน พบว่า ใช้ Line จำนวน 351 คน คิดเป็นร้อยละ 87.75 มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ใช้ Facebook จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 75.50 และใช้ Facebook Messenger จำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 74.25 ตามลำดับ ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน เรื่องระดับปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนจากประเด็นต่างๆ พบว่า เมื่อเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มักจะหักห้ามใจไม่ได้ จะสนใจด้านอื่นๆ มากกว่าใช้เพื่อการเรียนการสอน มีระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.98, S.D. = 0.14$) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ นักศึกษามักใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อวัตถุประสงค์อื่น มีระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.78, S.D. = 0.42$) และอุปกรณ์สำหรับใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ไม่เพียงพอ มีระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.50$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิจัยพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. ท่านใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์สนทนากับนักศึกษา	4.14	0.35	มาก
2. ท่านใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มอบหมายงานให้นักศึกษา	4.02	0.14	มาก
3. ท่านใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้นักศึกษาทราบ	4.04	0.20	มาก
4. ท่านมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์	4.48	0.50	มาก
5. ท่านใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์สืบค้นข้อมูลเพื่อประกอบการสอน	4.94	0.24	มากที่สุด
6. ท่านใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์สืบค้นข้อมูลเพื่อผลิตสื่อการสอน	4.98	0.14	มากที่สุด
7. ท่านเผยแพร่บทเรียนให้แก่ศึกษาผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์	4.80	0.40	มากที่สุด
8. ท่านมีการสืบค้นข้อมูลที่มีประโยชน์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์และบันทึกไว้เพื่อใช้ในการค้นคว้าและเผยแพร่	4.68	0.47	มากที่สุด
9. ท่านให้นักศึกษาส่งงานผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์	3.88	0.87	มาก
10. ท่านมีการทดสอบบทเรียนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์	3.62	0.60	มาก
11. ท่านเผยแพร่ผลการเรียนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์	3.60	0.57	มาก

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน เรื่องระดับปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน จากประเด็นต่าง ๆ 5 อันดับแรกพบว่า เมื่อเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มักจะหักห้ามใจไม่ได้ จะสนใจด้านอื่น ๆ มากกว่าใช้เพื่อการเรียนการสอน มีระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.14) นักศึกษามักใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อวัตถุประสงค์อื่น มีระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42) อุปกรณ์สำหรับใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ไม่เพียงพอ มีระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.50) สถาบันการศึกษาขาดการสนับสนุนการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน มีระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.89) และสัญญาณอินเทอร์เน็ตของสถาบันการศึกษาไม่เอื้ออำนวย มีระดับปัญหา

และอุปสรรคมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.45) ซึ่งเท่ากับ ปัญหาอุปสรรคสำหรับใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ล่าสุด มีระดับปัญหาและอุปสรรคมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.45) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน

ประเด็นการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
1. สถาบันการศึกษาขาดการสนับสนุนการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน	4.32	0.89	มาก
2. สัญญาณอินเทอร์เน็ตของสถาบันการศึกษาไม่เอื้ออำนวย	4.28	0.45	มาก
3. อุปสรรคสำหรับใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ไม่เพียงพอ	4.56	0.50	มากที่สุด
4. อุปสรรคสำหรับใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ล่าสุด	4.28	0.45	มาก
5. เมื่อเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มักจะหักห้ามใจไม่ได้จะสนใจด้านอื่นๆ มากกว่าใช้เพื่อการเรียนการสอน	4.98	0.14	มากที่สุด
6. ความรู้ความสามารถของตนเองในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน	3.38	0.49	ปานกลาง
7. ฟังก์ชันของเครือข่ายสังคมออนไลน์ไม่อำนวยความสะดวกในการใช้เพื่อการเรียนการสอน	3.72	0.45	มาก
8. ก่อให้เกิดความไม่เป็นส่วนตัวในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์	4.06	0.31	มาก
9. ทำให้เกิดความไม่ทั่วถึงในการเผยแพร่ข้อมูลด้านการเรียนการสอน	4.04	0.78	มาก
10. นักศึกษาไม่มีความรู้ในการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์	3.12	0.33	ปานกลาง
11. นักศึกษามักใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อวัตถุประสงค์อื่น	4.78	0.42	มากที่สุด
12. กฎหมาย และระเบียบทางคอมพิวเตอร์ที่มีผลต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์	3.70	0.54	มาก
13. ความปลอดภัยของข้อมูลในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์	3.60	0.49	มาก

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิจัยอย่างเป็นขั้นตอน ภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จนได้ลักษณะของพฤติกรรมและปัญหาต่าง ๆ ที่สามารถนำผลสรุปมาอภิปรายผลดังนี้

ผลการศึกษาวิจัยพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ประเด็นการให้บริการ อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยต่อวัน พบว่า ใช้ระหว่าง 1 - 3 ชั่วโมง จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 มากที่สุด ในเรื่องระยะเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์โดยเฉลี่ยต่อวัน พบว่า ใช้ระหว่าง 1 - 3 ชั่วโมง จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 มากที่สุด ในเรื่องจำนวนครั้งในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่อวัน พบว่า ใช้ระหว่าง 6-8 ครั้ง/วัน จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 มากที่สุด ในเรื่องเวลาในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์เฉลี่ยต่อครั้ง พบว่า ใช้ระยะเวลา 11 - 30 นาที จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.75 มากที่สุด ในเรื่องระยะเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า ใช้มากกว่า 5 ปี จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 47.25 มากที่สุด ในเรื่องประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ พบว่า ใช้ Social Network จำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 91.00 มากที่สุด ในเรื่องเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ใช้ พบว่า ใช้ Facebook, Line จำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 91.00 มากที่สุด ในเรื่องวัตถุประสงค์ของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า ใช้ในการทำงาน, ใช้ในการติดต่อสื่อสาร จำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 91.00 มากที่สุด ในเรื่องช่วงเวลาที่นิยมใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด พบว่า ช่วงเย็น (17.00 - 19.00 น.) จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 มากที่สุด ในเรื่องสถานที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ จำนวน 400 คน พบว่า ทุกสถานที่ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.75 มากที่สุด ในเรื่องช่องทางการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ จำนวน 400 คน พบว่า ใช้สมาร์ทโฟน จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50 มากที่สุด โดยผลลัพธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะธิดา สมบูรณ์ธนากร, วิชญ์วิชญ์ เขาวนรินนาท และ สุภาพ ภัฏญาคำ (2559) โดยความพึงพอใจของนักเรียนต่อรูปแบบการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88, S.D. = 0.48$)

ผลการวิจัยพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน ประเด็นวัตถุประสงค์ของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า ใช้ในการทำงาน มีระดับความสำคัญมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.78$) ในเรื่องประเด็นการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการดำเนินงาน พบว่า ใช้สืบค้นข้อมูลเพื่อผลิตสื่อการสอน มีระดับ

การปฏิบัติมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.14) มากที่สุด ในเรื่องการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนการสอน พบว่า ใช้ Line จำนวน 351 คน คิดเป็นร้อยละ 87.75 มากที่สุด โดยผลลัพธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ อัมพพ, ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์, และดิเรก ธีระภูธร (2560). ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียนด้วยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ร่วมกับการเรียนรู้เชิงรุก ในวิชาการออกแบบและผลิตสื่อกราฟิกคอมพิวเตอร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีพบว่า คะแนนก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 10.10$, S.D. = 1.97) คะแนนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 16.90$, S.D. = 1.32) ค่า T เท่ากับ 17.14 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน ประเด็นระดับปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนจากประเด็นต่างๆ พบว่า เมื่อเข้าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มักจะหักห้ามใจไม่ได้จะสนใจด้านอื่นๆ มากกว่าใช้เพื่อการเรียนการสอน มีระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.14) มากที่สุด ส่วนในเรื่องของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน นั้นมีผู้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องแนวทางส่งเสริมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน พบว่า สถาบันการศึกษาควรมีการสนับสนุนการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องแนวทางส่งเสริมเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษาควรได้เพิ่มเรื่องจุดให้บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ต ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต และควรปรับปรุงเรื่อง อุปกรณ์ในการใช้งาน ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านวิธีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ให้ประสบความสำเร็จในการเรียนการสอน พบว่า ควรมีการสอบถามแนวคิดของนักศึกษาว่าต้องการเพิ่มเติมหรือปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนด้วยสื่อแบบใด และการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านระบบอีเลิร์นนิง (e-Learning) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย นฤมล บุญส่ง (2561) ที่กล่าวว่า หากนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้อย่างถูกต้อง และใช้อย่างมีวิจารณญาณก็จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งผู้สอนและผู้เรียนต่างได้รับประโยชน์ร่วมกัน ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับรูปแบบหรือกิจกรรมการเรียน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อสามารถพัฒนาความรู้และทักษะที่ต้องการได้อย่างเต็มศักยภาพ และ อรรถพล ทองวิทยาพรหม, จำนวน วงษ์ชาชม, และสุทิดา ซองเหล็กนอก (2561) ที่สรุปว่า ซึ่งในการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริม

การเรียนรู้ของนักศึกษาพบว่า จำเป็นต้องมีเครื่องมือและอุปกรณ์ มีสภาพการใช้และความต้องการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการจัดทำ บทเรียนออนไลน์ (e-Learning) การแชร์ทรัพยากรร่วมกัน เช่น เครื่องพิมพ์เอกสาร เครื่องถ่ายเอกสาร และมีการใช้ระบบสนับสนุนการทำงาน เช่น Google Application for Education

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

งานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้หาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่มีความเหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบันที่จะช่วยให้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ครู อาจารย์ และนักศึกษาได้เสนอแนะวิธีการเรียนรู้ที่นักศึกษาให้ความสนใจ และมีความต้องการเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกสถาบันการศึกษาด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม เป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปในอนาคต กระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ใช้ในการเรียนการสอนและกำหนดเป็นนโยบายที่จะนำไปปฏิบัติต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากปัญหาการไม่เข้าใช้งานผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของครู อาจารย์อีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งอาจจะเกิดผลตามมาในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีในอนาคต จึงควรมีการวิจัยต้นแบบในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เหมาะสมให้กับกลุ่มครูอาจารย์ที่ยังไม่สามารถเข้าถึงและใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอนได้ และเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาศักยภาพของครู อาจารย์ให้ทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- จตุติมา รัตนพลแสนย์, อโนทัย แทนสวัสดิ์, และกุลภาณุจัน สุวรรณรักษ์. (2561). โครงการวิจัย การยกระดับการคิดวิพากษ์เพื่อการจัดการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนสำหรับนักศึกษา ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. *วารสารครุศาสตร์สาร*, 12(2), 37-50.
- นฤมล บุญส่ง (2561). สื่อสังคมกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. *Veridian E-Journal*, 11(1), 2873-2885.
- แฝงกมล เพชรเกลี้ยง, วนิดา สาระพวงค์, และธนิยา Yeatá. (2561). การพัฒนาดัชนีชี้วัด จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาครู. *วารสารครุศาสตร์สาร*, 12(2), 73-84.
- ปราณี มีหาญพงษ์กรณิการ์ และนัตตอรอกไม้ไพโร. (2561). การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ วิจัยทางการพยาบาล. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 19(1), 9-15
- ปิยะธิดา สมบูรณ์ธนากร, วิชญวิชัย ชาวนีรนาท, และสุภาพ ภัฏญาคำ. (2559). พฤติกรรม การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนกรณีศึกษา รายวิชาการใช้ โปรแกรมกราฟิก ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่2 แผนกวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยการอาชีพสว่างแดนดิน. *วารสารมหาวิทยาลัย นครพนม*, 6(1), 115-123.
- พิชิต วิจิตรบุญรักษ์. (2554). สื่อสังคมออนไลน์: สื่อแห่งอนาคต. *วารสารนักบริหาร*, 31 (4), 99-103.
- พิพัฒน์ อัมพฤษ, ทิพรรัตน์ สิทธิวงศ์, และดิเรก ชีระภุช. (2560). ผลการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ร่วมกับการเรียนรู้เชิงรุก วิชาการออกแบบและผลิตสื่อกราฟิกคอมพิวเตอร์ สำหรับ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี. *Journal of Education Naresuan University*, 19(2), 145-154.
- วราภรณ์ ศรีอยู่ธย์. (2561). ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา สาขา การประถมศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสาร ครุศาสตร์สาร*, 12(2), 181-196.
- วัฒน์ ภูวทิศ. (2554). การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์และผลกระทบต่อเชิงจริยธรรมใน การนำเสนอข่าวสารของผู้สื่อข่าว. *วารสารนักบริหาร*, 31(1), 166-174.
- วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ และปิยะนันท์ พริ่งน้อย. (2559). นวัตกรรมการศึกษาใน การพัฒนาทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21. *วารสารร่มพญักษ์*, 34(3), 56-78.

- สุดเจลิ้ม ศัสตราพฤกษ์. (2561). การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทีมเป็นฐานเพื่อการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ในศตวรรษที่ 21. **วารสารครุศาสตร์สาร**, 12(2), 197-208.
- อรรถพล ทองวิทยาพรหม, จำานง วงษ์ชาชม, และสุทิตา ซองเหล็กนอก. (2561). การใช้สื่อ
สังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
ศรีสงคราม มหาวิทยาลัยนครพนม. **วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม**, 8(3), 81-89.
- Caron, S., Zhang, J., and Steinmiller, J. (2019). An Experimental Comparison of the
Effect of Teacher Versus Self-Evaluation/Self-Reflection Feedback on College
Students' Behavioral Observation Skills, **Journal of Behavioral Education**,
28(2), 258-274.
- Constantinides, E. (2004). Influencing the online consumer's behavior: the Web
experience. **Internet Research**, 14(2), 111-126.
- Dogruer, N., Eyyamlpek, R., and Menevis, I. (2011). The use of the internet for
educational purposes. **Social and Behavioral Sciences**, 28(1), 606-611.
- Elham, M., Wafa, S., and Ali, H. (2014). The Clute Institute Adoption of Social
Networking in Education: A Study of The Use of Social Networks by Higher
Education Students in Oman, **Journal of International Education Research**,
10(2), 143-154.
- Fuat, F. and Dilek, I. (2016). Realization of a Desired Future: Innovation in Education.
Universal Journal of Educational Research, 4(11), 2574-2580.
- Greenhow, C. and Askari, E. (2017). Learning and teaching with social network
sites: A decade of research in K-12 related education, **Education and
Information Technologies**, 22(2), 623-645.